

# Орталық Азияда құқық үстемдігін орнату бойынша 2020 - 2024 жылдарға арналған бағдарлама

Ортақ құқықтық кеңістік  
Адам құқықтарын қорғауды күшейту  
Экономикалық қылмыстарға  
қарсы күрес  
Институционалдық қолдау

Еуропалық  
Одақпен бірлесе  
қаржыландырылады



ЕУРОПАЛЫҚ ОДАҚ

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Еуропа Кеңесімен бірлесе  
қаржыландырылады  
және жүзеге асырылады



Орталық Азияда құқық үстемдігін орнату бағдарламасы (2020 - 2024\* жылдар) Еуропа Кеңесі мен Еуропа Одағы арасындағы әріптестікке негізделген және ортақ құндылықтар мен мақсаттарға бағытталған. Бағдарлама Еуропа Кеңесінің тәжірибесін пайдалануға дайын және Еуропа Кеңесінің көрші өңірлерге қатысты саясатына сәйкес ынтымақтастық талаптарына сай болуды қалайтын барлық Орталық Азия елдері үшін ашық. Бағдарлама Еуропа Одағының Орталық Азия бойынша стратегиясына да сай келеді. Бағдарлама сұранысқа негізделген еуропалық және басқа да халықаралық стандарттарға сәйкес адам құқықтарын, құқық үстемдігі мен демократияны нығайту жолымен азаматтардың өмірін жақсартуға бағытталған.

■ Бағдарлама негізгі үш іс-шарадан құралған:

- ▶ 1. Еуропа мен Орталық Азия арасында ортақ құқықтық кеңістік құру ісіне септесу және адам құқықтарын қорғауды күшейту;
- ▶ 2. Ашықтық және экономикалық қылмысқа қарсы күреске ықпалдасу;
- ▶ 3. Мемлекеттік мекемелер мен мемлекеттік басқару органдарының тиімді жұмыс істеуіне ықпалдасу.

\* Бағдарлама 2024 жылдың маусым айына дейін ұзартылды.

## БІЗДІҢ МАҚСАТЫМЫЗ ҚАНДАЙ?

- ▶ Еуропа мен Орталық Азия арасындағы ортақ аймақтық құқықтық кеңістікті ілгерілету және кеңейту, сондай-ақ адам құқықтарын қорғауды күшейту;
- ▶ Жекеменшік сектордағы бизнестің тұтастығын және заңнамаға сәйкестігін арттыру, әкімшілік кедергілерді азайту және Орталық Азия елдерінде кәсіпкерлердің құқықтарының қорғалуын қамтамасыз ету;
- ▶ Орталық Азия елдерінде сыбайлас жемқорлыққа, ақшаның ізін жасыруға қарсы күрес және активтерді қайтару жүйелерінің тиімділігін арттыру;
- ▶ Ұлттық әріптестерге құқықтық жүйелерін, мемлекеттік мекемелер мен сот органдарын реформалауды көмектесу.

### Орталық Азияда құқық үстемдігін орнату бағдарламасына қысқаша шолу

Бағдарламаны Еуропа Кеңесі жүзеге асырады. Оның жалпы бюджеті 8 889 000 еуро құрайды (90%-ын Еуропа Одағы, 10%-ын Еуропа Кеңесі қаржыландырады);

Бағдарлама географиялық жағынан Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан, Түрікменстан және Өзбекстан елдерін қамтиды және аймақтарға көп көңіл бөлінеді;

Орталық Азияда құқық үстемдігін орнату бағдарламасын жүзеге асыруға ұлттық билік органдарының, Еуропа Одағының және Еуропа Кеңесінің өкілдерінен тұратын аймақтық және екіжақты басшылық комитеттер жетекшілік етеді.

## БІЗ ҚАЛАЙ ЖҰМЫС ІСТЕЙМІЗ?

- ▶ Еуропа Кеңесінің түйінді конвенциялары туралы хабардарлықты арттырамыз және конвенциялар жүйесін терең түсінуге және ратификацияланған конвенциялар мен басқа да халықаралық стандарттарды тиімді жүзеге асыруға жәрдемдесеміз;
- ▶ Орталық Азияда аймақтық диалог құруға ықпалдасамыз және желілік жұмыс пен озық тәжірибе алмасудың аймақтық тетіктерін ынталандырамыз;
- ▶ Нормативтік-құқықтық базаны жетілдіру мақсатында сараптаманы қамтамасыз ету және институционалдық әлеуетті тиісті елдерде нығайту;
- ▶ Орталық Азия елдері жүзеге асыратын реформалар бойынша сараптаманы қамтамасыз ету, әлеуетті арттыру және техникалық көмектің басқа да түрлерін ұсынамыз.



## БІРЕГЕЙ ТӘСІЛДЕМЕ

### Аймақтық ынтымақтастық

■ Ұлттық және аймақтық іс-шаралардың теңгерімін қамтамасыз етудің арқасында, Бағдарлама жалпы аймақтық мәселелерді нәтижелі әрі үйлесімді түрде барынша тиімді шешуге, сонымен қатар елдердің нақты мұқтаждықтарына тиімді түрде ден қоюға мүмкіндік береді.

### Сұранысқа негізделген

■ Бағдарлама ұлттық әріптестердің сұранысына негізделген. Бағдарлама бойынша іс-шараларды дұрыстауға және көмек барынша қажет әрі нәтиже беретін салаларда қолдау көрсету үшін тиісті билік органдарымен жүйелі түрде кеңестемелер өтіледі.

### Жауапты тараптар

■ Бағдарламаны жүзеге асыру және оның нәтижелері үшін жауапкершілікті сезіну серіктестердің Бағдарламаны әзірлеу мен жүзеге асыруға белсенді әрі үздіксіз қатысуы арқылы қамтамасыз етіледі. Сонымен қатар, жергілікті органдардың қатысуы олардың Бағдарлама бойынша үздіксіз нәтижеге жетуге ұмтылуына ықпалдасады.

### Жан-жақты мәселелер

■ Бағдарлама шеңберіндегі барлық іс-шаралар Еуропа Кеңесінің Гендерлік теңдік стратегиясына сәйкес, адам құқықтарын, соның ішінде осал топтар мен азшылық топтарға назар аудара отырып, кемсітпеушілік, теңдік және қатыстыру қағидаттарын ескере отырып жүргізіледі және ынтымақтастық жобалары үшін Гендерлік мәселелерді есепке алу жөніндегі құралдар жиынтығы негізінде қамтамасыз етіледі. Азаматтық қоғам ұйымдарымен ынтымақтастық Еуропа Кеңесі ынтымақтастығының жобаларына азаматтық қоғам ұйымдарының қатысуының басшылық қағидаттарына сәйкес қамтамасыз етіледі.



## Еуропалық Кеңестің стратегиялық ұштағаны

Еуропа Кеңесінің техникалық жағынан қолдау жобалары стандарттарды белгілеу, қадағалау және ынтымақтасу бойынша бірегей стратегиялық ұштағанның ажырамас бөлігі болып табылады: құқықтық тұрғыдан міндетті стандарттарды әзірлеу оларды тәуелсіз механизмдер арқылы қадағалаумен байланыстырылады және оларды жүзеге асыруға жәрдемдесетін техникалық ынтымақтастықпен толықтырылады. Еуропа Кеңесінің мүшесі болып табылмайтын Орталық Азия елдерінде қадағалау тетіктері осы елдер тиісті конвенциялардың келісімшартқа отырған тараптарына айналғанша қолданылмайды. Іс-шаралар Еуропа Кеңесі елеулі сараптамалық білімді иеленетін салаларда әзірленеді және жүзеге асырылады, соның ішінде танылған халықаралық сарапшылар тобы ұсынатын барлық қажетті іс-тәжірибе де қосымша пайда келтіреді.



## БАЙЛАНЫС ДЕРЕКТЕРІ

Орталық Азияда Құқық Үстемдігін Орнату  
Бағдарламасының үйлестіруші тобы  
Бағдарламаларды Үйлестіру Дирекциясы  
Еуропалық Кеңес  
Avenue de l'Europe F-67075 Strasbourg Cedex, Франция  
Электрондық пошта: [central.asia.programme@coe.int](mailto:central.asia.programme@coe.int)  
f @CentralAsia.RuleofLaw



ВЕБ-САЙТ  
<http://central-asia-eu.coe.int/>

Еуропалық Одаққа мүше елдер өздерінің озық технологияларын, ресурстары мен тағдырларын біріктіруді шешті. Олар бірлесіп тұрақтылық, демократия және орнықты даму аймағын құрып, мәдени алуан түрлілікті, төзімділік пен жеке адамның бостандығын сақтап қалды. Еуропалық Одақ өз жетістіктері мен құндылықтарын өз шекараларынан тыс елдермен және халықтармен бөлісуге ұмтылады.

[www.europa.eu](http://www.europa.eu)

Еуропалық Кеңес – континенттің жетекші құқық қорғау ұйымы. Оның құрамына 46 мүше мемлекет, соның ішінде Еуропа Одағының барлық мүшелері кіреді. Еуропалық Кеңеске мүше барлық мемлекеттер Адам Құқықтары Жөніндегі Еуропалық Конвенцияға – адам құқықтарын, демократияны және заңның үстемдігін қорғауға арналған шартқа қол қойды. Адам Құқықтары Жөніндегі Еуропалық Соты Конвенцияның мүше мемлекеттерде жүзеге асырылуын қадағалайды.

[www.coe.int](http://www.coe.int)

Еуропалық  
Одақпен бірлесе  
қаржыландырылады



ЕУРОПАЛЫҚ ОДАҚ

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Еуропа Кеңесімен бірлесе  
қаржыландырылады  
және жүзеге асырылады